

چین

中国

هنری کیسینجر

ترجمه

حسین رأسی

فرهنگ معاصر

تهران ۱۳۹۲

فهرست‌نویسی پیش از انتشار

- سرشناسه : کیسینجر هنری، ۱۹۲۳ - م.
Kissinger, Henry
عنوان و نام پدیدآور: چین / هنری کیسینجر ترجمه حسین رأسی.
مشخصات نشر: تهران: فرهنگ معاصر، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری: ۵۳۰ ص: مصور.
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: On China. C, 2011 عنوان اصلی:
موضوع: سیاست جهانی - قرن ۲۱ م.
موضوع: چین - روابط خارجی - قرن ۲۰ م.
موضوع: چین - روابط خارجی - قرن ۲۱ م.
شناسه افزوده: رأسی، حسین، ۱۳۲۰، مترجم
رده‌بندی کنگره: DSVV۵/۸ ک ۹ ج ۱۳۹۱
رده‌بندی دیویی: ۳۲۷/۵۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۱۸۳۹۵

فرهنگ معاصر
شماره ۱۵۴، خیابان دانشگاه، تهران ۱۳۱۴۷۶۴۶۶۸
تلفن: ۶۶۹۵۲۶۳۲ فکس: ۶۶۴۱۷۰۱۸
E-mail: info@farhangmoaser.com
Website: www.farhangmoaser.com

چین

هنری کیسینجر

ترجمه: حسین رأسی

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی:

واحد کامپیوتر فرهنگ معاصر

چاپ و صحافی: فرهنگ معاصر

چاپ اول: ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۵۰۰ نسخه

کلیه حقوق این اثر متعلق به «مؤسسه فرهنگ معاصر» است و هر نوع استفاده بازرگانی از این فرهنگ اعم از زیراکس، بازنویسی، ضبط کامپیوتری و یا تکثیر به هر صورت دیگر، کلاً و جزئاً، ممنوع و قابل تعقیب قانونی است.

فهرست

یازده	درباره نگارنده
سیزده	درباره مترجم
سیزده	یادداشت مترجم درباره برگردان اسامی چینی
هفده	پیشگفتار
۳	مقدمه
۷	فصل ۱. یگانگی چین
۱۱	عصر برتری چین
۱۸	«کنفوسیوس گرایی»
۲۲	مفاهیم روابط بین المللی: بی طرفی یا برابری؟
۳۱	«رنال پولیتیک» چینی و «هنر جنگ» اثر «سان تزو»
۴۵	فصل ۲. دعوای «کاوتاو» و جنگ تریاک
۴۸	«مأموریت مکارتنی»
۶۲	برخورد خشونت آمیز دو نظام جهانی: جنگ تریاک
۷۱	دیپلماسی «چی یینگ»: دلجویی از «بربرها»
۷۹	فصل ۳. از سربلندی تا زوال
۸۳	طرح «وی یوان»: «بربرها علیه بربرها» و فراگیری تکنیک های آنها
۸۷	فرسایش قدرت: تحولات داخلی و چالش های تجاوز بیگانگان
۹۵	مدیریت زوال
۱۰۶	چالش ژاپن
۱۱۰	کُره
۱۱۸	«قیام مُشت زنان» و دوران جدید «کشورهای جنگ طلب»

فصل ۴. انقلاب همیشگی «مائو»	۱۲۷
مائو و «هارمونی بزرگ»	۱۲۸
مائو و روابط بین‌المللی: «حیله جنگی شهر خالی از سکنه»، انصراف‌انگیزی چینی، و در جستجوی برتری روانی	۱۳۵
انقلاب همیشگی مائو و مردم چین	۱۴۷
فصل ۵. «دیپلماسی مثلثی» و جنگ کره	۱۵۵
«ایسون» و فریب «تیتوایسم» چینی	۱۶۲
«کم‌ایل سانگ» و آغاز جنگ کره	۱۶۷
مداخله آمریکا، استادگی در برابر تجاوز	۱۷۶
واکنش‌های چین: رویکردی متفاوت برای «انصراف‌انگیزی»	۱۸۱
رویارویی چین و ایالات متحده آمریکا	۱۹۶
فصل ۶. رویارویی چین با دو ابرقدرت	۲۰۳
نخستین بحران تنگه تایوان	۲۰۳
دوره زودگذر دیپلماسی با ایالات متحده	۲۱۶
مائو، خروش‌جف، و جدایی چین از شوروی	۲۲۰
دومین بحران تنگه تایوان	۲۳۳
فصل ۷. دهه بحران‌ساز	۲۴۵
«جهش بزرگ به پیش»	۲۴۶
مناقشات مرزی هیمالیا و جنگ چین و هندوستان در سال ۱۹۶۲	۲۴۹
انقلاب فرهنگی	۲۶۰
آیا یک فرصت تاریخی از دست رفت؟	۲۶۷
فصل ۸. به سوی آشتی	۲۷۵
استراتژی چین	۲۷۷
استراتژی آمریکا	۲۸۹
گام‌های نخست درگیری‌های اطراف رودخانه «اوسوری»	۲۹۲
فصل ۹. از سرگیری مناسبات: نخستین ملاقات‌ها با «مائو تسه‌دانگ» و «چو ئن‌لای»	۳۲۱
«چو ئن‌لای»	۳۲۷
نیکسون در چین: ملاقات با مائو	۳۴۵
گفتگوی ریچارد نیکسون و «چو ئن‌لای»	۳۵۵
بیانیه شانگهای	۳۶۰

عواقب بعدی	۳۶۸
فصل ۱۰. شبه اتحاد: گفت و گو با رئیس مائو	۳۷۳
«محور افقی»: رویکردهای چینی مهار	۳۷۵
تأثیر ماجرای وانترگیت	۳۹۴
فصل ۱۱. غروب عصر مائو	۳۹۷
بهران چنانیشینی مائو	۳۹۸
سقوط «چون لای»	۴۰۲
جلسه‌های بالائی با مائو «پرستوها و ظهور توفان»	۴۰۹
فصل ۱۲. «دنگ شیائوپینگ» تخریب‌نشدنی	۴۳۱
نخستین بازگشت دنگ به مسند قدرت	۴۳۲
مرگ رهبران - «هوانگ او فنگ»	۴۳۸
صعود دنگ - اصلاحات و بازگشایی	۴۴۱
فصل ۱۳. «بازی با دُم شیر» جنگ سوم ویتنام	۴۵۵
ویتنام: کانون سرگشتگی قدرت‌های بزرگ	۴۵۶
سیاست خارجی دنگ شیائوپینگ - دیالوگ با آمریکا و عادی‌سازی روابط	۴۶۶
سفرهای دنگ شیائوپینگ	۴۷۵
دیدار دنگ شیائوپینگ از آمریکا و تعریف جدید اتحاد	۴۸۰
جنگ سوم ویتنام	۴۸۹
فصل ۱۴. ریگان و ظهور حالت عادی در مناسبات	۵۰۳
فروش جنگ‌افزار به تایوان و «بیانیه سوم»	۵۰۹
چین و ابرقدرت‌ها - توازن جدید	۵۱۶
برنامه اصلاحات «دنگ شیائوپینگ»	۵۲۶
فصل ۱۵. میدان تیان آن‌مین	۵۴۳
دغدغه‌های آمریکا	۵۴۸
جنگال «فنگ لیو»	۵۶۸
«بیانیه‌های دوازده و بیست و چهارحرفی»	۵۷۹
فصل ۱۶. شکل و ماهیته اصلاحات: «سفر جنوب»	۵۸۳
فصل ۱۷. «رولرکستر» بسوی آشتی جدید - دوران «جیانگ زمین»	۵۹۳

- چین و تجزیه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ۶۰۵
- دولت پرزیدنت کلینتون و سیاست آمریکا نسبت به چین ۶۱۱
- سومین بحران تایوان ۶۲۳
- بازخیز چین و اندیشه‌های «جیانگ زمین» ۶۳۴
- فصل ۱۸ هزاره جدید ۶۴۵
- چشم‌اندازهای متفاوت ۶۵۳
- اجتلاف‌های اقتصادی ۶۵۴
- منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و مسئله کره شمالی ۶۵۵
- تعریف فرصت استراتژیک ۶۵۸
- گفتمان «سروشش من» - نظریه «غلبه‌گرایی» ۶۶۶
- «دائی بینگ‌تو» - تأکید دوباره بر «برخاست صلح‌آمیز» ۶۷۱
- سخن آخر: آیا تاریخ تکرار خواهد شد؟ - «یادداشت کرو» ۶۷۹
- به سوی «جامعه پاسیفیک» ۶۹۷
- نمایه ۷۰۳

درباره نگارنده

«هاینز الفرد (هنری) کیسینجر»^۱ روز ۲۹ ماه مه ۱۹۲۳ در شهر «فورث»^۲ آلمان متولد شد. در سال ۱۹۳۸، وی به همراه خانواده‌اش به آمریکا مهاجرت کرد و پنج سال بعد، در ماه ژوئن ۱۹۴۳، به تابعیت ایالات متحده آمریکا درآمد. کیسینجر تحصیلاتش را در «دانشگاه هاروارد»^۳ به اتمام رساند و در سال ۱۹۵۴ موفق به اخذ مدرک دکترا در رشته علوم سیاسی از آن دانشگاه شد. از سال ۱۹۵۴ تا ۱۹۷۱ در دانشکده‌های علوم سیاسی و روابط بین‌المللی دانشگاه هاروارد به تدریس و پژوهش مشغول بود و بین سال‌های ۱۹۴۳ تا ۱۹۴۹ به عنوان «افسر اطلاعاتی»^۴ در ارتش آمریکا خدمت کرد.

کیسینجر در سال ۱۹۶۹ به عنوان مشاور امنیت ملی کاخ سفید، و متعاقب آن، در سال ۱۹۷۳، به سمت پنجاه و ششمین وزیر امور خارجه ایالات متحده آمریکا منصوب شد، و تا سال ۱۹۷۷ در آن سمت باقی ماند. وی از مماران و شخصیت‌های کلیدی سیاست خارجی ایالات متحده در دهه ۱۹۷۰ و از طرفداران سرسخت «رنال پولیتیک»^۵ (واقع‌گرایی سیاسی) بود. در مقام وزیر امور خارجه، کیسینجر مبتکر سیاست «تشنج‌زدایی»^۶ با اتحاد جماهیر شوروی، طراح اصلی بازگشایی روابط با جمهوری خلق چین، و رئیس هیئت مذاکره‌کنندگان آمریکایی در «توافق‌نامه صلح پاریس»^۷ بود که به جنگ ویتنام خاتمه داد. پاره‌ای از سیاست‌ها و عملکردهای ایالات متحده در دوران مسئولیت کیسینجر — از جمله بمباران کامبوج توسط نیروی هوایی آمریکا و سیاست آمریکا در آمریکای لاتین بویژه در کشورهای شیلی و آرژانتین — مورد انتقاد شدید قرار گرفته و تا همین امروز هم بحث و مشاجره برمی‌انگیزند. در لابلای صفحات تاریخ معاصر، داورهای گوناگونی (هم موافق و هم تند و مخالف) پیرامون این وقایع، و نقش کیسینجر در آنها، به ثبت رسیده است.

کیسینجر در سال ۱۹۷۷ از خدمت دولتی کناره گرفت و مدتی پس از آن شرکت

1. Heinz Alfred "Henry" Kissinger 2. Furth 3. Harvard University
4. Intelligence Officer 5. Realpolitik 6. Détente
7. Paris Peace Accord

خصوصی «کیسینجر و همکاران»^۱ را، که یک کمپانی مشاوره در روابط بین‌المللی است، تأسیس کرد. رؤسای جمهور آمریکا (از هر دو حزب)، و سران بسیاری از کشورهای دیگر، از خدمات رایزنی و مشورتی او و همکارانش استفاده می‌کنند. کیسینجر در سال ۱۹۷۳ مشترکاً با «لی داک تو»^۲ برنده جایزه صلح نوبل شد.

هنری کیسینجر یک شخصیت جنجال‌برانگیز است و نظریاتش غالباً در محافل سیاسی و دیپلماتیک (و همچنین رسانه‌ها) مورد بحث قرار می‌گیرد. او نگارنده چندین کتاب و شماری مقالات پرخواننده در زمینه دیپلماسی و سیاست خارجی ایالات متحده آمریکاست. کتابی که ترجمه آن از نظر تان می‌گذرد تازه‌ترین نوشته اوست. فهرست کامل آثار کیسینجر به شرح زیر است:

Memoirs (خاطرات)

1979 - *The White House Years*. □ 1982 - *Years of Upheaval*. □ 1999 - *Years of Renewal*.

Foreign Policy and Diplomacy (سیاست خارجی و دیپلماسی)

1957 - *Nuclear Weapons and Foreign Policy*. □ 1961 - *The Necessity for Choice: Prospects Policy of American Foreign*. □ 1965 - *The Troubled Partnership: A Re-Appraisal of the Atlantic Alliance*. □ 1969 - *American Foreign Policy: Three essays*. □ 1973 - *A World Restored: Metternich, Castlereagh and the Problems of Peace, 1812-22*. □ 1981 - *For the Record: Selected Statements 1977-1980*. □ 1985 - *Observations: Selected Speeches and Essays 1982-1984*. □ 1994 - *Diplomacy*. □ 1999 - *Kissinger Transcripts: The Top Secret Talks With Beijing and Moscow* (William Burr, Henry Kissinger). □ 2001 - *Does America Need a Foreign Policy? Toward a Diplomacy for the 21st Century*. □ 2002 - *Vietnam: A Personal History of America's Involvement in and Extradition from the Vietnam War*. □ 2003 - *Crisis: The Anatomy of Two Major Foreign Policy Crises: Based on the Record of Henry Kissinger's Hitherto Secret Telephone Conversations*. □ 2011 - *On China*: (New York: Penguin Press, 2011).

1. Kissinger and Associates

۲. Le Duc Tho: ژنرال، دیپلمات، و سیاستمدار ویتنامی که سرپرستی هیئت مذاکره‌کنندگان ویتنام را در توافق‌نامه صلح پاریس به عهده داشت. او به همراه کیسینجر برنده جایزه صلح نوبل شد اما به بهانه اینکه هنوز صلح برقرار نشده بود از پذیرفتن این جایزه خودداری کرد.

درباره مترجم

روز اول مهرماه ۱۳۲۹ در محله «سرچشمه»، که از یکی قدیمی ترین محله های تهران است، متولد شدم. شانزده ساله بودم که برای ادامه تحصیل به انگلستان رفتم و پس از ۸ سال اقامت در آن کشور، در سال ۱۳۵۴، با مدرک کارشناسی ارشد در رشته «علوم کامپیوتر» از دانشگاه «لاف بورو»^۱ به ایران بازگشتم. از همان سال ۱۳۵۴ تا ۱۳۶۵ در دانشکده های فنی و علوم دانشگاه تهران به تدریس مشغول بودم و در خلال همین سال ها بود که دو سال برای ادامه تحصیل در سطح دکترا مجدداً به انگلستان مراجعت کردم.

سال ۱۳۶۵ به همراه همسر و سه فرزندم به ایالت کالیفرنیا آمریکا رفتیم، و من تا سال ۱۳۸۸ در زمینه مهندسی نرم افزار و مدیریت، تدریس و مشاوره، و تجارت و کارآفرینی، در آن دیار مشغول به کار بودم. در کنار کار تمام وقت، از ادامه تحصیل هم غافل نماندم و در سال ۱۳۸۹ در رشته «روابط بین المللی»^۲ (که بسیار به آن علاقه مند هستم) موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد از دانشکده «حقوق و دیپلماسی دانشگاه تافتس»^۳ آمریکا شدم. سال ۱۳۸۸ بار دیگر به ایران بازگشتم و ضمن مشاوره در زمینه های «فناوری اطلاعات»^۴ و مدیریت، به طور جدی سرگرم کار ترجمه و تألیف شدم. نخستین تجربه من در کار ترجمه، برگردان کتاب *حیات جاودانه هنریتا لکس*^۵ اثر «ربکا اسکلووت»^۶ است که دی ماه ۱۳۹۰ در تهران به چاپ رسید. نسخه اصلی کتاب مزبور (به زبان انگلیسی)، که از سوی منتقدان طراز اول جهان به عنوان بهترین کتاب در سال ۲۰۱۰ معرفی شد، به بیش از بیست زبان ترجمه شده و در زمره پرفروش ترین آثار دو سال اخیر در آمریکا می باشد.

یادداشت مترجم درباره برگردان اسامی چینی

برگردان حرف به حرف (یا نویسه گردانی) اسم ها و واژه های چینی به انگلیسی در عصر

1. Loughborough University

2. International Relations

3. Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University

4. Information Technology

5. *The Immortal Life of Henrietta Lacks*

6. Rebecca Skloot

جدید به دو صورت پذیرفته است. نخست، سبک «وید-جایلز»^۱ که «توماس فرانسیس وید»^۲ خالق آن بود و بعدها توسط «هربرت آلن جایلز»^۳ اصلاح و تکمیل شد. این سبک تا اوایل دهه ۱۹۸۰ رواج داشت. دوم، سبک «هان-یو-پین-یین»^۴ (یا «پین-یین»)^۵ که در سال ۱۹۷۹ به عنوان سبک رسمی برگردان اسم‌ها و واژه‌های چینی از سوی دولت جمهوری خلق چین پذیرفته و معرفی شد. این سبک اکنون بطور فزاینده در انتشارات غربی و آسیایی به کار گرفته می‌شود. به عنوان نمونه، Deng و Teng H'siao-ping و Xiaoping، دو برگردان متفاوت به سبک‌های «وید-جایلز» و «پین-یین» از اسم یکی از شخصیت‌های برجسته این کتاب هستند. نگارنده این کتاب، به استثنای مواردی که برگردان متداولی به سبک «وید-جایلز» موجود بوده، تقریباً در همه جا از سبک «پین-یین» استفاده کرده است.

در زبان چینی (که نواختی و سخت وابسته به آهنگ صدا است)، برخلاف زبان انگلیسی و فارسی، نام خانوادگی از قبل از نام کوچک آنها قرار می‌گیرد. به عنوان مثال، در اسم‌های «مائو تسه‌دانگ» و «جیانگ زمین»، «مائو» و «جیانگ» بترتیب نام خانوادگی این دو شخصیت و «تسه‌دانگ» و «زمین» نام کوچک آنها است. از این گذشته، اسامی چینی بطور معمول از سه «سیلاب»^۶ (یا بخش) تشکیل می‌شوند: نام خانوادگی که عموماً تک-سیلابی است، و نام کوچک که اغلب در بیشتر موارد از دو سیلاب تشکیل می‌شود. این سیلاب‌ها هر یک دارای یک آهنگ خاص بوده و با یک حرف (یا «کاراکتر»^۷) چینی نوشته می‌شوند. طبق آمار اخیر، افزون بر ۸۰ درصد از مردم چین اسم‌های سه-سیلابی داشته و بقیه صاحب اسم‌های دو-سیلابی، یک-سیلابی، یا چهار-سیلابی هستند. در برگردان اسم‌ها و واژه‌های خاص چینی از زبان انگلیسی به زبان فارسی، مترجم در بسیاری از موارد گزینه واحد و یا پذیرفته‌شده‌ای در اختیار ندارد. از این گذشته، رسانه‌ها و منابع و آثار موجود هم از روش یا قاعده معینی پیروی نمی‌کنند، و بسیاری از برگردان‌ها هم اصولاً «رواج گسترده» ندارند. بنابراین، برگردان دقیق این اسم‌ها و واژه‌ها به زبان فارسی، در حال حاضر، به سادگی امکان‌پذیر نیست.

افزون بر روش‌های رایج، راهکاری را که در برگردان واژه‌ها و اسامی خاص چینی در این کتاب بکار گرفته‌ام می‌توان در سه زمینه زیر خلاصه کرد:

1. Wade-Giles System 2. Sir Thomas Francis Wade (1818-1895)
 3. Herbert Allen Giles (1845-1935) 4. Han-Yu Pin-Yin System 5. Syllable
 6. Character: در زبان چینی دهها هزار کاراکتر وجود دارند که امروزه بخش بزرگی از آنها به کار برده نمی‌شود. (رقم واقعی بین ۳۰,۰۰۰ تا ۸۰,۰۰۰ تخمین زده شده است.)

۱. تفکیک دقیق سیلاب‌ها و برابر نگه داشتن تعداد و حفظ آهنگ صدای آنها در معادل فارسی. به عنوان نمونه، «کن‌تان» (معادل Canton)، «تیان‌آن‌مین» (معادل Tiananmen)، «ون‌جیابائو» (معادل Wen Jiabao)، و «چو‌ئن‌لای» (معادل Zhou Enlai). همان‌طور که از نمونه‌ها پیداست، این قاعده به طور یکسان در معادل‌های انگلیسی رعایت نمی‌شود.

۲. انتخاب مناسب‌ترین معادل برای پاره‌ای از حروف و صداها که معادل دقیق‌تری برایشان وجود ندارد، به شرح زیر:

ز	بجای	Z	(زمین Zemin)
ژ یا چ	بجای	Zh	(ژو Zhu، ژوگه Zhuge، چو Zhou)
ش	بجای	X	(شیانگ Xiang، سی شی Cixi)
چ	بجای	Q	(چی‌آن Qian، چینگ Qing، چین Qin)
ش	بجای	Sh	(شن‌ژی‌هوا Shen Zhihua، شانگهای Shanghai)
چ	بجای	Ch	(چن Chen، چیانگ Chiang)
آو	بجای	Ao	(هو‌جین‌تائو Hu Jintao، لین بیائو Lin Biao)

۳. استفاده از برگردان‌هایی که از قاعده‌های معمول تبعیت نمی‌کنند اما «رواج گسترده» دارند. به عنوان نمونه، مائوتسه دانگ (معادل Mao Zedong)، چو‌ئن‌لای (معادل Zhou Enlai)، و دنگ شیائوپینگ (معادل Deng Xiaoping).

تردیدی ندارم که در ترجمه این کتاب کاستی‌هایی به چشم خواننده خواهد خورد. از این رو، ضمن پوزش از لغزش‌هایی که از نگاه من پنهان و از حد توان و امکانات من خارج مانده‌اند، متعهد می‌مانم که هرگونه تذکر و راهنمایی را که از سوی کارشناسان و خوانندگان بزرگوار به دستم برسد با دقت در بازبینی‌های آتی این کتاب، و به طور کلی در کار ترجمه، مورد استفاده قرار بدهم.

یک مقام ارشد دولتی، یک پیام‌رسان، و یک پژوهشگر، دنبال کنم. این کتاب، که بخشی‌هایی از آن بر پایهٔ گفت‌وگوهایم با رهبران چین شکل گرفته است، تلاشی است برای تبیین درک و شناخت چینی‌ها از مسائل مربوط به صلح، جنگ، و نظام بین‌المللی، و ارتباط آنها با رویکرد واقع‌بینانه‌تر و «مورد-به-مورد»ی آمریکایی‌ها. در برخورد با رویدادهای مهم، تاریخ‌ها و فرهنگ‌های مختلف گاه‌وبی‌گاه به جمع‌بندی‌ها و نتیجه‌گیری‌های واگرا و متفاوتی می‌رسند. من در همهٔ موارد با نظرات و دیدگاه‌های چینی‌ها هم‌رأی نیستم، همان‌طور که این اختلاف رأی قبلاً در میان خوانندگان این کتاب نیز دور از انتظار نیست. اگرچه این امری بدیهی به نظر می‌رسد، اما یک دریافت صحیح از این فاصله‌ها و اختلاف نظر‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا به اعتقاد من، در جهانی که در سدهٔ بیست و یکم در حال شکل‌گیری است، چین نقش بسیار بزرگی را ایفا خواهد کرد.

از زمان نخستین دیدارم از چین تا امروز، این کشور به یک ابرقدرت اقتصادی، و عاملی مؤثر در نظام سیاسی جهان، تبدیل شده و ایالات متحده آمریکا هم جنگ سرد را پیروزمندانه پشت سر گذاشته است. رابطهٔ میان آمریکا و چین، اکنون به یکی از پشت‌مایه‌های اصلی صلح و آرامش جهانی مبدل شده است.

توفیق هشت رئیس‌جمهور در آمریکا، به همراه چهار نسل از رهبران چین، در مدیریت این مراودهٔ آسیب‌پذیر و ظریف، براساسی حریت‌آور و تحسین‌برانگیز است. در طول این دوره، هیچ‌کدام از طرفین اجازه نداده‌اند که میراث‌های تاریخی، و یا استنباط‌های متفاوت آنها از تحولات داخلی در دو کشور، مانع تقویت و گسترش همکاری‌های آنها در زمینه‌های گوناگون بین‌المللی بشود.

این در واقع بیانگر یک سیر تکاملی پیچیده است، زیرا هر دو کشور بر این باورند که وارث و نمایانگر ارزش‌های یگانه و منحصر بفرد هستند. از

منظر ایالات متحده، «استثناگرایی آمریکایی»^۱ که یک مسئولیت و رسالت «سیاسی-دینی» محسوب می‌شود، آمریکا را ملزم و متعهد می‌سازد که ارزش‌های سیاسی، اجتماعی، و فرهنگی خود را در سراسر جهان اشاعه بدهد. «استثناگرایی چینی»، اما، اساساً یک مقوله فرهنگی است. چین خود را متعهد به تبلیغات دینی و یا سیاسی نمی‌داند و مدعی نیست که ارزش‌ها و نهادهای امروزی آن در خارج از مرزهای جغرافیایی‌اش مورد پسند و یا مطلوب ملت‌های دیگر باشند. اما خود را وارث برحق سنت «پادشاهی میانه»^۲ می‌داند که کشورهای دیگر را برحسب نزدیکی‌شان به الگوهای فرهنگی و سیاسی چین در رده‌های مختلف «خراب‌گزازی» دسته‌بندی می‌کند؛ به عبارت دیگر، اشاعه نوعی «جهان‌شمولی فرهنگی».

یکی از محورهای اصلی این کتاب، شرح تعامل میان رهبران آمریکا و جمهوری خلق چین، از بدو تأسیس آن کشور در سال ۱۹۴۹ است. من، هم از درون و هم بیرون از تشکیلات و ساختار رسمی دولت آمریکا، یادداشت‌ها و خاطرات چهار نسل از رهبران چین را نگاهداری کرده، و از آنها به‌عنوان منبع اصلی و مأخذ در این کتاب استفاده کرده‌ام. نگارش این کتاب، اما، بدون مساعدت و از خودگذشتگی همکاران و دوستانی که در همه موارد، به من اختیار عمل و اعمال نفوذ دادند، امکان‌پذیر نبود.

۱. American Exceptionalism: نظریه‌ای که جامعه آمریکا را یک جامعه استثنایی و از نظر کیفی، با همه جوامع دیگر متفاوت، می‌انگارد. این نظریه نخستین بار توسط «الکسی دو توکویل» (1805-1859 Alexis de Tocqueville) در سال ۱۸۳۱ در تحلیل علمی جامعه آمریکا مطرح شد. استثناگرایی آمریکایی به این مفهوم است که آمریکا به‌طور ماضی از سایر ملل پیشرفته متمایز است. به زعم تحلیل «دوتوکویل»، منشأ این تمایز، تاریخ، خصوصیات فرهنگی، جامعه مدنی و نهادهای خاص سیاسی، اقتصادی و اجتماعی این کشور است که منحصر بفرد و یگانه‌اند. استثناگرایی آمریکایی، در واقع تفکری است مبتنی بر امکانات اقتصادی و نظامی و نیز موقعیت ویژه آمریکا در جهان. منتقدان این مفهوم، آن را حاکی از روحیه نژادپرستی آمریکایی می‌دانند و برخی دیگر نیز آن را ناشی از سلطه‌جویی، برتری‌جویی، و امپراتورمآبی ایالات متحده آمریکا به حساب می‌آورند.

۲. Middle Kingdom: برگردان تحت‌اللفظی Zhongguo, Zhongguo, یا Chung-kuo که به زبان چینی نام کشور چین است.

بیش از پنجاه سال است که همسر «نانسی»^۱ پشتیبان وفادار معنوی و فکری من در دوره‌های سکوت و تنهایی‌ای که قلم به دستان (یا دست کم این قلم به دست) در پروسه نگارش یک اثر در اطراف خود خلق می‌کنند، بوده است. از این گذشته، او بخش‌هایی از این کتاب را با دقت موشکافانه‌ای ویراستاری کرده و توصیه‌های گرانبهائی ارائه داده است.

این کتاب را به «آنت و اُسکار دِلارنتا»^۲ تقدیم می‌کنم. نگارش کتاب را، به عنوان مهمان، در منزل آنها در «پونتا کانا»^۳ شروع کردم، و همان‌جا هم به پایان رساندم. بلایایی صمیمانه و خالصانه آنها در طول اقامتم، تنها یکی از ابعاد دوستی من است که به زندگی من شرف و ژرفا بخشیده است.

هنری آ. کیسینجر

ژانویه ۲۰۱۱

1. Nancy

2. Annette and Oscar de la Renta

۳. Punta Cana: واقع در جمهوری دومینیکن.